

wierzytelności pieniężnych lub opis wierzytelności - w przypadku wierzytelności niepieniężnych; w przypadku wierzytelności solidarnych ujawnieniu w rejestrze podlega jedynie wierzyciel wnoszący o dokonanie wpisu z zaznaczeniem, że jest to wierzytelność wynikająca z zobowiązania solidarnego, datę wpisu oraz datę złożenia wniosku o wpis, jeżeli wpisu dokonano na wniosek.

Wpisy w rejestrze dłużników niewypłacalnych nie podlegają obowiązkowi ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Sąd rejestrowy z urzędu wykreśla wpisy z rejestru dłużników niewypłacalnych w razie uchylecia lub zmiany postanowienia, na którego podstawie wpisy były dokonane. Wpisy te nie podlegają ujawnieniu. Sąd rejestrowy z urzędu dokonuje wykreślenia wpisów, gdy uchylono orzeczenie o ogłoszeniu upadłości, albo na wniosek osoby wpisanej do rejestru dłużników niewypłacalnych, gdy tytuł wykonawczy, który stanowił podstawę wpisu, został prawomocnym orzeczeniem sądu pozbawiony wykonalności. Wpisy wykreślone w całości nie podlegają ujawnieniu.

Wpisy dokonane w rejestrze dłużników niewypłacalnych podlegają wykreśleniu z urzędu po upływie 10 lat od dokonania wpisu. Jeżeli w orzeczeniu sądu prowadzącego postępowanie upadłościowe został oznaczony krótszy termin zakazu, wykreślenie może nastąpić na wniosek dłużnika po upływie tego terminu. Wpisy wykreślone w całości nie podlegają ujawnieniu. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób prowadzenia rejestru dłużników niewypłacalnych oraz szczegółową treść wpisów w tym rejestrze, uwzględniając konieczność zapewnienia kompletności i przejrzystości danych zawartych w rejestrze.

8. Samorządy gospodarcze

Samorząd gospodarczy reprezentuje środowiska przedsiębiorców i poprzez działania na rzecz przedsiębiorczości wspiera rozwój gospodarczy. Nie posiada uprawnień władczych w stosunku do przedsiębiorców w zakresie gospodarczy kraju. Sam wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Samorząd gospodarczy nie może podejmować działań ograniczających zakres wykonywanej przez przedsiębiorców działalności gospodarczej lub godzących w zasadę konkurencji. Samorząd gospodarczy działa poprzez organizacje przedsiębiorców, zwane dalej „organizacjami samorządu gospodarczego”. Organizacja samorządu gospodarczego nie może odmówić członkostwa przedsiębiorcy, który spełnia warunki określone w statucie tej organizacji. Ustrój samorządu gospodarczego, zadania i sposób jego tworzenia oraz tryb powoływania władz organizacji samorządu gospodarczego określa odrębna ustawa.

Rozdział VIII

OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Podstawy prawne ochrony środowiska w Polsce

W zakresie ochrony środowiska w Polsce istnieją liczne uregulowania z tego zakresu, zarówno o randze ustawy jak i rozporządzeń. Tych ostatnich jest znacznie więcej. Najbardziej znaną ustawą jest ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2001.62.627 z dnia 20 czerwca 2001 r.). Ponadto są ustawy takie jak: ustawa z 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. (Dz. U.04.92.880 z dnia 30 kwietnia 2004 r.), ustawa z 18 lipca 2001 roku prawo wodne Dz. U. 2001.115.1229 z dnia 11 października 2001 r.), ustawa z 25 czerwca 2001 roku o organizmach genetycznie zmodyfikowanych, oraz ustawa ochrona przyrody i ustawa o odpadach. Liczne odniesienia dotyczące ochrony środowiska naturalnego znajdują się w takich ustawach jak chociażby prawo geologiczne i górnicze, służba cywilna, prawo łowieckie.

2. Ochrona środowiska naturalnego w Polsce

Podstawę prawną ochrony środowiska naturalnego w Polsce stanowi ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2001.62.627 z dnia 20 czerwca 2001 r.). Ustawa ta określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady ustalania: warunków ochrony zasobów środowiska, warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska, kosztów korzystania ze środowiska, udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie, udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska, obowiązki organów administracji, odpowiedzialność i sankcje.

Polityka ekologiczna państwa ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska. Określa ona: cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe. Politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata. Politykę ekologiczną państwa uchwała Sejm na wniosek Rady Ministrów. Polityka ekologiczna państwa jest realizowana również przez zarząd województwa, powiatu i gminy. Projekty programów ochrony środowiska są opiniowane odpowiednio przez zarząd jednostki wyższego szczebla lub ministra właściwego do spraw środowiska. W miastach, w których funkcje organów powiatu sprawują organy gminy, program ochrony środowiska obejmuje działania powiatu i gminy.

2.1. Informacje o środowisku

Organy administracji są obowiązane udostępniać każdemu informacje o środowisku i jego ochronie, znajdujące się w ich posiadaniu. Udostępnieniu, podlegają: projekty polityk, strategii, planów lub programów, przed skierowaniem ich

do postępowania z udziałem społeczeństwa, prognozy oddziaływania na środowisko, wnioski o wydanie decyzji, postanowienia, wnioski o udzielenie wskazań lokalizacyjnych oraz wskazania lokalizacyjne, raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, analizy porealizacyjne, opracowania ekofizjograficzne, przeglądy ekologiczne, rejestry substancji niebezpiecznych, raporty o bezpieczeństwie, projekty zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych przed ich skierowaniem do postępowania z udziałem społeczeństwa i zewnętrzne plany operacyjno-ratownicze po ich przyjęciu, decyzje o wymiarze, odroczeniu terminu płatności, zmniejszeniu i umorzeniu opłat za korzystanie ze środowiska lub administracyjnych kar pieniężnych, wnioski o wydanie zezwolenia oraz zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, wnioski o wydanie zezwolenia oraz zezwolenia na zamierzone uwolnienie organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska w celach eksperymentalnych lub wprowadzenie do obrotu produktu zawierającego organizmy genetycznie zmodyfikowane lub składającego się z takich organizmów albo ich części, decyzje o wymiarze administracyjnych kar pieniężnych za: - zniszczenie terenów zieleni, drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych, wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych lub zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności, - usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia, - niszczenie spowodowane niewłaściwą pielęgnacją terenów zieleni, zadrzewień, drzew lub krzewów,

Informacje udostępnia się na pisemny wniosek. Jednak informację niewymagającą wyszukiwania, która może być przekazana w formie ustnej, udostępnia się bez pisemnego wniosku. Organy administracji właściwe w sprawach, są obowiązane do prowadzenia publicznie dostępnych wykazów danych o tych dokumentach oraz mogą zamieszczać w tych wykazach dane o dokumentach. Publicznie dostępne wykazy danych o dokumentach, prowadzą także organy administracji właściwe do prowadzenia postępowania, w ramach którego lub w wyniku którego sporządzane są te dokumenty. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór publicznie dostępnego wykazu, mając na uwadze zapewnienie przejrzystości wykazu i łatwości wyszukiwania zawartych w nim informacji.

Organ administracji nie udostępnia informacji, jeżeli ich udostępnienie mogłoby naruszyć przepisy o ochronie danych jednostkowych uzyskiwanych w badaniach statystycznych statystyki publicznej, oraz nie udostępnia informacji dotyczących: spraw objętych toczącym się postępowaniem sądowym, dyscyplinarnym lub karnym, jeżeli ujawnienie informacji mogłoby zakłócić przebieg postępowania, spraw będących przedmiotem praw autorskich oraz patentowych, jeżeli udostępnienie mogłoby naruszyć te prawa, dokumentów lub danych dostarczonych przez osoby trzecie, jeżeli nie miały one obowiązku ich dostarczenia i złożyły zastrzeżenie o ich nieudostępnianiu, dokumentów lub danych, których ujawnienie mogłoby spowodować zagrożenie środowiska.

Organ administracji może odmówić udostępnienia informacji, jeżeli: wymagałoby to dostarczenia dokumentów lub danych będących w trakcie opracowywania lub przeznaczonych do wewnętrznego komunikowania się, wniosek o udostępnienie informacji jest w sposób oczywisty niemożliwy do zrealizowania lub sformułowany w sposób zbyt ogólny, na uzasadniony wniosek przekazującego informacje, wyłączyć z udostępnienia dane o wartości handlowej, w tym zwłaszcza dane technologiczne, o ile ich ujawnienie mogłoby pogorszyć jego konkurencyjną pozycję. Organ administracji, udostępniając informacje przekazane przez osoby trzecie, wskazuje źródło ich pochodzenia.

2.2. Państwowy monitoring środowiska oraz rozpowszechnianie informacji o środowisku

Źródłem informacji o środowisku jest w szczególności państwowy monitoring środowiska. Państwowy monitoring środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Państwowy monitoring środowiska wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o: jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Państwowy monitoring środowiska obejmuje, uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych, informacje w zakresie: jakości powietrza, jakości wód śródlądowych powierzchniowych i podziemnych oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego, jakości gleby i ziemi, hałasu, promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych, stanu zasobów środowiska, w tym lasów, rodzajów i ilości substancji lub energii wprowadzanych do powietrza, wód, gleby i ziemi, wytwarzania i gospodarowania odpadami. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednolicone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych.

Organy administracji obowiązane do wykonywania badań monitoringowych mają obowiązek wzajemnego, nieodpłatnego udostępniania informacji o środowisku. Inne organy administracji, dysponujące informacjami, które mogą być wykorzystane na potrzeby państwowego monitoringu środowiska, są obowiązane do ich nieodpłatnego udostępniania organom.

2.3. Udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska

Każdy ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu prowadzonym z udziałem społeczeństwa. Przed wydaniem decyzji wymagających udziału społeczeństwa organ administracji właściwy do ich wydania, wszczynając postępowanie: podaje do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wniosku o wydanie decyzji oraz o możliwości składania uwag i wniosków w terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości, wskazując jednocześnie miejsce ich składania, może przeprowadzić rozprawę administracyjną, otwartą dla społeczeństwa, rozpatruje zgłoszone uwagi i wnioski. Organ administracji właściwy do wydania decyzji podaje do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o decyzjach wymagających udziału społeczeństwa.

Organizacje ekologiczne, które powołując się na miejsce swego działania, zgłoszą chęć uczestniczenia w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, uczestniczą w nim na prawach strony; przepisu art. 31 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się. Na postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu organizacji ekologicznej służy zażalenie.

do postępowania z udziałem społeczeństwa, prognozy oddziaływania na środowisko, wnioski o wydanie decyzji, postanowienia, wnioski o udzielenie wskazań lokalizacyjnych oraz wskazania lokalizacyjne, raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, analizy poralizacyjne, opracowania ekofizjograficzne, przeglądy ekologiczne, rejestry substancji niebezpiecznych, raporty o bezpieczeństwie, projekty zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych przed ich skierowaniem do postępowania z udziałem społeczeństwa i zewnętrzne plany operacyjno-ratownicze po ich przyjęciu, decyzje o wymiarze, odroczeniu terminu płatności, zmniejszeniu i umorzeniu opłat za korzystanie ze środowiska lub administracyjnych kar pieniężnych, wnioski o wydanie zezwolenia oraz zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, wnioski o wydanie zezwolenia oraz zezwolenia na zamierzone uwolnienie organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska w celach eksperymentalnych lub wprowadzenie do obrotu produktu zawierającego organizmy genetycznie zmodyfikowane lub składające się z takich organizmów albo ich części, decyzje o wymiarze administracyjnych kar pieniężnych za: - zniszczenie terenów zieleni, drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych, wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych lub zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności, - usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia, - niszczenie spowodowane niewłaściwą pielęgnacją terenów zieleni, zadrzewień, drzew lub krzewów,

Informacje udostępnia się na pisemny wniosek. Jednak informację niewymagającą wyszukiwania, która może być przekazana w formie ustnej, udostępnia się bez pisemnego wniosku. Organy administracji właściwe w sprawach, są obowiązane do prowadzenia publicznie dostępnych wykazów danych o tych dokumentach oraz mogą zamieszczać w tych wykazach dane o dokumentach. Publicznie dostępne wykazy danych o dokumentach, prowadzą także organy administracji właściwe do prowadzenia postępowania, w ramach którego lub w wyniku którego sporządzane są te dokumenty. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzór publicznie dostępnego wykazu, mając na uwadze zapewnienie przejrzystości wykazu i łatwości wyszukiwania zawartych w nim informacji.

Organ administracji nie udostępnia informacji, jeżeli ich udostępnienie mogłoby naruszyć przepisy o ochronie danych jednostkowych uzyskiwanych w badaniach statystycznych statystyki publicznej, oraz nie udostępnia informacji dotyczących: spraw objętych toczącym się postępowaniem sądowym, dyscyplinarnym lub karnym, jeżeli ujawnienie informacji mogłoby zakłócić przebieg postępowania, spraw będących przedmiotem praw autorskich oraz patentowych, jeżeli udostępnienie mogłoby naruszyć te prawa, dokumentów lub danych dostarczonych przez osoby trzecie, jeżeli nie miały one obowiązku ich dostarczenia i złożyły zastrzeżenie o ich nieudostępnianiu, dokumentów lub danych, których ujawnienie mogłoby spowodować zagrożenie środowiska.

Organ administracji może odmówić udostępnienia informacji, jeżeli: wymagałoby to dostarczenia dokumentów lub danych będących w trakcie opracowywania lub przeznaczonych do wewnętrznego komunikowania się, wniosek o udostępnienie informacji jest w sposób oczywisty niemożliwy do zrealizowania lub sformułowany w sposób zbyt ogólny, na uzasadniony wniosek przekazującego informacje, wyłączyć z udostępniania dane o wartości handlowej, w tym zwłaszcza dane technologiczne, o ile ich ujawnienie mogłoby pogorszyć jego konkurencyjną pozycję. Organ administracji, udostępniając informacje przekazane przez osoby trzecie, wskazuje źródło ich pochodzenia.

2.2. Państwowy monitoring środowiska oraz rozpowszechnianie informacji o środowisku

Źródłem informacji o środowisku jest w szczególności państwowy monitoring środowiska. Państwowy monitoring środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Państwowy monitoring środowiska wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o: jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Państwowy monitoring środowiska obejmuje, uzyskiwane na podstawie badań monitoringowych, informacje w zakresie: jakości powietrza, jakości wód śródlądowych powierzchniowych i podziemnych oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego, jakości gleby i ziemi, hałasu, promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych, stanu zasobów środowiska, w tym lasów, rodzajów i ilości substancji lub energii wprowadzanych do powietrza, wód, gleby i ziemi, wytwarzania i gospodarowania odpadami. Badania monitoringowe przeprowadza się w sposób cykliczny, stosując ujednoczone metody zbierania, gromadzenia i przetwarzania danych.

Organy administracji obowiązane do wykonywania badań monitoringowych mają obowiązek wzajemnego, nieodpłatnego udostępniania informacji o środowisku. Inne organy administracji, dysponujące informacjami, które mogą być wykorzystane na potrzeby państwowego monitoringu środowiska, są obowiązane do ich nieodpłatnego udostępniania organom.

2.3. Udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska

Każdy ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu prowadzonym z udziałem społeczeństwa. Przed wydaniem decyzji wymagających udziału społeczeństwa organ administracji właściwy do ich wydania, wszczynając postępowanie: podaje do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wniosku o wydanie decyzji oraz o możliwości składania uwag i wniosków w terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości, wskazując jednocześnie miejsce ich składania, może przeprowadzić rozprawę administracyjną, otwartą dla społeczeństwa, rozpatruje zgłoszone uwagi i wnioski. Organ administracji właściwy do wydania decyzji podaje do publicznej wiadomości informację o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o decyzjach wymagających udziału społeczeństwa.

Organizacje ekologiczne, które powołując się na miejsce swego działania, zgłoszą chęć uczestniczenia w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, uczestniczą w nim na prawach strony; przepisu art. 31 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się. Na postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu organizacji ekologicznej służy zażalenie.

Organizacje ekologiczne, jednostki pomocnicze samorządu gminnego, samorząd pracowniczy, jednostki ochotniczych straży pożarnych oraz związki zawodowe mogą współdziałać w dziedzinie ochrony środowiska z organami administracji. Związki zawodowe i samorządy pracownicze mogą powoływać zakładowe komisje ochrony środowiska oraz społecznych inspektorów ochrony środowiska w celu organizowania i przeprowadzania społecznej kontroli ochrony środowiska na terenie zakładu pracy. Organy administracji mogą udzielać pomocy organizacjom ekologicznym w ich działalności w dziedzinie ochrony środowiska. Organizacje społeczne mogą występować do właściwych organów administracji o zastosowanie środków zmierzających do zaprzestania reklamy lub innego rodzaju promocji towaru lub usługi.

2.4. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów. Przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, wymagają: projekt koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, projekty planów zagospodarowania przestrzennego oraz projekty strategii rozwoju regionalnego, projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, których opracowywanie przez centralne lub wojewódzkie organy administracji przewidziane jest w ustawach.

Organ administracji opracowujący projekt dokumentu lub wprowadzający zmiany do przyjętego już dokumentu, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko, powinna: zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych, określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji projektowanego dokumentu, zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko, zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

2.5. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć

Wydanie decyzji w sprawie planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko wymaga, przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko stanowi część postępowania zmierzającego do wydania decyzji.

W postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na: środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, dobra materialne, dobra kultury, dostępność do złóż kopalin, możliwości oraz sposoby zapobiegania i ograniczania negatywnego oddziaływania na środowisko, wymagany zakres monitoringu.

2.6. Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko

W razie stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji planowanych przedsięwzięć objętych decyzjami, realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko. Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się także w przypadku, gdy możliwe oddziaływanie pochodzące spoza granic Rzeczypospolitej Polskiej mogłoby ujawnić się na jej terytorium.

Organ administracji przeprowadzający postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w przypadku stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji planowanego przedsięwzięcia: wydaje postanowienie o przeprowadzeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, w którym określa obowiązek sporządzenia przez wnioskodawcę dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia tego postępowania w języku państwa, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie, oraz zakres tej dokumentacji, niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw środowiska o możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia i przekazuje dokumentację potrzebną do podjęcia działań. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

Minister właściwy do spraw środowiska po uzyskaniu informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko planowanego przedsięwzięcia niezwłocznie powiadamia o tym państwo, na którego terytorium przedsięwzięcie to może oddziaływać, oraz proponuje termin na odpowiedź, czy państwo to jest zainteresowane uczestnictwem w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

Państwo, które powiadomi, iż jest zainteresowane uczestnictwem w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z organem administracji przeprowadzającym postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, uzgadnia z tym państwem terminy etapów postępowania. Minister właściwy do spraw środowiska po uzyskaniu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko przekazuje go niezwłocznie państwu uczestniczącemu w postępowaniu w sprawie oceny

oddziaływania na środowisko. Organ administracji przeprowadzający postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko prowadzi, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw środowiska, konsultacje z państwem, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie, w sprawie środków eliminowania lub ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

3. Ochrona przyrody

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym ochrony przyrody jest ustawa z 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. (Dz. U.04.92.880 z dnia 30 kwietnia 2004 r.). Ustawa ta określa cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Ochrona przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Celem ochrony przyrody jest: utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów; zachowanie różnorodności biologicznej; zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego; zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony; ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień; utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody; kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Cele ochrony przyrody są realizowane przez: uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w polityce ekologicznej państwa, programach ochrony środowiska przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego, koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategiach rozwoju województw, planach zagospodarowania przestrzennego województw, strategiach rozwoju gmin, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz w działalności gospodarczej i inwestycyjnej; obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody; opracowywanie i realizację ustaleń planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej, programów ochrony gatunków, siedlisk i szlaków migracji gatunków chronionych; realizację krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań; prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody; prowadzenie badań naukowych nad problemami związanymi z ochroną przyrody.

Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody. Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

Formami ochrony przyrody są: parki narodowe; rezerваты przyrody; parki krajobrazowe; obszary chronionego krajobrazu; obszary Natura 2000; pomniki przyrody; stanowiska dokumentacyjne; użytki ekologiczne; zespoły przyrodniczo-krajobrazowe; ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1.000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy jest państwową jednostką budżetową w rozumieniu przepisów o finansach publicznych. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

W parkach narodowych oraz w rezerwach przyrody zabrania się: budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody; rybactwa, z wyjątkiem obszarów ustalonych w planie ochrony albo w zadaniach ochronnych; chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu; polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody; pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin i grzybów; użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody; zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody; pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu; niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów; palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody; prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony; stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów; zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - przez organ uznający obszar za rezerwat przyrody.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

4. Prawo wodne

Podstawę prawną gospodarki wodą w Polsce stanowi ustawa z 18 lipca 2001 roku prawo wodne Dz. U. 2001.115.1229 z dnia 11 października 2001 r.). Ustawa ta reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi. Gospodarowanie wodami jest prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości. Gospodarowanie wodami uwzględnia zasadę wspólnych interesów i jest realizowane przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności, tak aby uzyskać maksymalne korzyści społeczne.

Zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniu potrzeb ludności, gospodarki, ochronie wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie: zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności, ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją, utrzymywania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych, ochrony przed powodzią oraz suszą, zapewnienia wody na potrzeby rolnictwa oraz przemysłu, zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją, tworzenia warunków dla energetycznego, transportowego oraz rybackiego wykorzystania wód.

Instrumenty zarządzania zasobami wodnymi stanowią: plany gospodarki wodnej, pozwolenia wodnoprawne, opłaty i należności w gospodarce wodnej, kataster wodny, kontrola gospodarowania wodami.

4.1. Zarządzanie zasobami wodnymi

Podstawowym organem odpowiedzialnym za zarządzanie zasobami wodnymi jest Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, który jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach gospodarowania wodami, a w szczególności w sprawach zarządzania wodami oraz korzystania z wód. Prezes Krajowego Zarządu jest powoływany oraz odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Zastępcy Prezesa Krajowego Zarządu są powoływani oraz odwoływani przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu.

Nadzór nad działalnością Prezesa Krajowego Zarządu sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej. Nadzór ten polega na: zatwierdzaniu programów realizacji zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej, zatwierdzaniu corocznego sprawozdania, zatwierdzaniu planu kontroli gospodarowania wodami wykonywanej przez Prezesa Krajowego Zarządu, poleceniu przeprowadzenia kontroli nieujętych w planie kontroli.

Prezes Krajowego Zarządu wykonuje zadania określone ustawą, a w szczególności: opracowuje plany gospodarowania wodami dla obszaru państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, przygotowuje projekt planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa, zatwierdza projekt warunków korzystania z wód regionu wodnego, prowadzi kataster wodny dla obszaru państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, sprawuje nadzór nad działalnością dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, a w szczególności kontroluje ich działanie, zatwierdza plany działalności oraz sprawozdania z ich wykonania, a także poleca przeprowadzenie doraźnej kontroli gospodarowania wodami w regionie wodnym, sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej, reprezentuje Skarb Państwa w stosunku do mienia związanego z gospodarką wodną określonego ustawą, a w szczególności programuje, planuje i nadzoruje realizację zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycje w gospodarce wodnej, uzgadnia, w części dotyczącej gospodarki wodnej, projekty list programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Prezes Krajowego Zarządu wykonuje swoje zadania przy pomocy Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Działania w zakresie gospodarowania wodami morskimi wód wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego Prezes Krajowego

Zarządu wykonuje we współpracy z właściwymi organami administracji morskiej. Organizację Krajowego Zarządu określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej; przy nadawaniu statutu uwzględnia się zakres działalności Krajowego Zarządu oraz podział państwa na obszary dorzeczy.

Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, jest organem administracji rządowej niezespolonej właściwym w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym, w zakresie określonym w ustawie. W przypadkach określonych ustawą dyrektor regionalnego zarządu wydaje rozporządzenia mające charakter aktów prawa miejscowego. Do zadań dyrektora regionalnego zarządu należy w szczególności: opracowywanie analiz stanu zasobów wodnych oraz stanu ochrony przed powodzią w regionie wodnym, opracowywanie warunków korzystania z wód regionu wodnego, opracowywanie projektów planów ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym, opiniowanie projektów planów gospodarowania zasobami wodnymi na obszarze dorzecza, opracowywanie analizy ekonomicznej gospodarowania wodami w regionie wodnym. Dyrektora regionalnego zarządu powołuje oraz odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Gospodarki Wodnej.

Organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Krajowego Zarządu jest Krajowa Rada Gospodarki Wodnej. Do zakresu działania Krajowej Rady należy wyrażanie opinii w sprawach gospodarowania wodami, ochrony przed powodzią oraz ochrony przed skutkami suszy, a w szczególności: przedstawianie propozycji oraz wniosków dotyczących poprawy stanu zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej w państwie, opiniowanie programów inwestycyjnych w zakresie gospodarowania wodami, opiniowanie projektów aktów prawnych regulujących sprawy gospodarowania wodami.

4.2. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna

Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna wykonuje zadania państwa w zakresie osłony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa oraz gospodarki, a także na potrzeby bilansowania zasobów wód powierzchniowych. Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje zadania państwa na potrzeby rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego ich wykorzystania przez społeczeństwo oraz gospodarke. Państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną pełni Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Państwową służbę hydrogeologiczną pełni Państwowy Instytut Geologiczny.

Do zadań państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej należy: wykonywanie pomiarów i obserwacji hydrologicznych oraz meteorologicznych, gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie i udostępnianie informacji hydrologicznych oraz meteorologicznych, wykonywanie bieżących analiz i ocen sytuacji hydrologicznej oraz meteorologicznej, opracowywanie i przekazywanie prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych, opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna posiada i utrzymuje podstawową i specjalną sieć obserwacyjno-pomiarową, system wymiany danych oraz biura prognoz meteorologicznych i biura prognoz hydrologicznych.

Do zadań państwowej służby hydrogeologicznej należy: wykonywanie pomiarów i obserwacji hydrogeologicznych, gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie oraz udostępnianie zgromadzonych informacji, w szczególności dotyczących zasobów, stanów i jakości wód podziemnych, wykonywanie bieżących analiz i ocen sytuacji hydrogeologicznej, opracowywanie oraz przekazywanie prognoz zmian zasobów, jakości oraz zagrożeń wód podziemnych, opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w strefach zasilania oraz poboru wód podziemnych.

4.3. Planowanie w gospodarowaniu wodami

Planowanie w gospodarowaniu wodami służy programowaniu i koordynowaniu działań mających na celu: osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu ekologicznego wód oraz ekosystemów od wody zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji i energii mogących negatywnie oddziaływać na wody, poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

Planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje: plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, plany ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, plany ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego, warunki korzystania z wód regionu wodnego, sporządzane w miarę potrzeby warunki korzystania z wód zlewni.

4.4. Kataster wodny

Kataster wodny jest systemem informacyjnym o gospodarowaniu wodami, składającym się z dwóch działów (Dział I i Dział II). W Dziale I katastru wodnego gromadzi się i aktualizuje dane dotyczące: sieci hydrograficznej oraz hydrologicznych i meteorologicznych posterunków obserwacyjno-pomiarowych, zasobów wód podziemnych, lokalizacji głównych zbiorników wód podziemnych oraz sieci stacjonarnych obserwacji wód, ilości i jakości zasobów wód powierzchniowych oraz podziemnych, wielkości poboru wody powierzchniowej i podziemnej, źródeł i charakterystyki zanieczyszczeń punktowych oraz obszarowych, stanu biologicznego środowiska wodnego oraz terenów zalewowych, obwodów rybackich oraz rybackiej przydatności wód (bonitacji), użytkowania wód wraz z charakterystyką korzystania z wód, pozwoleń wodnoprawnych, urządzeń wodnych, stref i obszarów ochronnych oraz obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, stanowiących na podstawie ustawy, spółek wodnych.

Dział II katastru wodnego zawiera plany, oraz listy. Źródłem danych katastru wodnego w zakresie nieruchomości jest ewidencja gruntów i budynków.

Kataster wodny, prowadzi się dla obszaru państwa z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne. Kataster wodny dla obszaru państwa prowadzony jest przez Prezesa Krajowego Zarządu. Kataster wodny dla regionu wodnego prowadzony jest przez dyrektora regionalnego zarządu. Organy administracji publicznej, jednostki badawczo-rozwojowe, a także zakłady oraz właściciele urządzeń wodnych obowiązani są do nieodpłatnego przekazywania danych niezbędnych do prowadzenia katastru wodnego. Kataster wodny jest udostępniany do wglądu nieodpłatnie. Wyszukiwanie informacji, sporządzanie kopii dokumentów oraz ich przesyłanie odbywa się na podstawie przepisów ustawy

- Prawo ochrony środowiska, regulujących zasady dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.

5. Nadzór nad organizmami genetycznie zmodyfikowanymi - GMO

Podstawę prawną dla kontroli nad organizmami genetycznie zmodyfikowanymi stanowi ustawa z 25 czerwca 2001 roku o organizmach genetycznie zmodyfikowanych. Ustawa ta dotyczy: użycia organizmów genetycznie zmodyfikowanych, zwanych dalej "GMO", uwalniania GMO do środowiska, w celach innych niż wprowadzanie do obrotu, wprowadzania do obrotu produktów GMO, wywozu za granicę i tranzyt produktów GMO, właściwości organów administracji rządowej do spraw GMO. Ustawa nie stosuje się do modyfikacji genetycznych genomu ludzkiego. W sprawach dotyczących żywności i środków farmaceutycznych stosuje się przepisy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia i przepisy o środkach farmaceutycznych, o ile nie są sprzeczne z przepisami ustawy.

Organem administracji rządowej właściwym do spraw GMO jest minister właściwy do spraw środowiska. Do zakresu działania ministra w zakresie GMO należy w szczególności wydawanie zgody na: zamierzone uwolnienie GMO do środowiska, zamknięte użycie GMO. Ponadto do zadań ministra należy wydawanie zezwoleń na: wprowadzenie do obrotu produktów GMO, wywóz lub tranzyt produktów GMO, koordynacja kontroli i monitorowania działalności regulowanej ustawą, koordynacja gromadzenia i wymiany informacji dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i środowiska w zakresie GMO.

Minister sprawuje nadzór oraz kontrolę przestrzegania przepisów ustawy. Kontrolujący jest uprawniony w szczególności do: wstępu, wraz z niezbędnym sprzętem, na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie są wykonywane operacje zamkniętego użycia GMO, działania polegające na zamierzonym uwolnieniu GMO do środowiska, w tym wprowadzeniu do obrotu produktów GMO, żądania ustnych lub pisemnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępnienia danych mających związek z przedmiotem kontroli. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego, osoby zastępującej kontrolowanego lub przez niego zatrudnionej. Kontrolę przestrzegania przepisów ustawy sprawują ponadto, w zakresie objętym swoją właściwością: Inspekcja Sanitarna, Inspekcja Ochrony Roślin, Inspekcja Nasienna, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Handlowa, Państwowa Inspekcja Pracy, organy administracji celnej w zakresie kontroli legalnego obrotu GMO, Inspekcja Skupu i Przetwórstwa Artykułów Rolnych.

Przy ministrze środowiska została stworzona Komisja do spraw GMO, jako organ opini dawczo-doradczy. Komisja liczy 19 członków powoływanych przez ministra na okres 4 lat. Do zadań Komisji należy min.: opiniowanie wniosków w sprawach wydawania zgód lub zezwoleń, wydawanie opinii w sprawach przedstawianych przez ministra w zakresie jego uprawnień wynikających z ustawy, opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących GMO oraz bezpieczeństwa biologicznego, opiniowanie projektów założeń polityki państwa w dziedzinie zastosowań GMO i bezpieczeństwa biologicznego.

6. Prawo łowieckie

W Polsce prawo łowieckie jest również instrumentem ochrony środowiska naturalnego. Podstawę prawną stanowi ustawa z 13 października 1995 roku prawo

łowieckie. Ustawa ta był wielokrotnie nowelizowana. Łowiectwo, jako element ochrony środowiska przyrodniczego, w rozumieniu ustawy oznacza ochronę zwierząt łownych (zwierzyny) i gospodarowanie ich zasobami w zgodzie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej. Zwierzęta łowne w stanie wolnym, jako dobro ogólnonarodowe, stanowią własność Skarbu Państwa. Celem łowiectwa jest: ochrona, zachowanie różnorodności i gospodarowanie populacjami zwierząt łownych, ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny, uzyskiwanie możliwie wysokiej kondycji osobniczej i jakości trofeów oraz właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego, spełnianie potrzeb społecznych w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej. Gospodarka łowiecka jest to działalność w zakresie ochrony, hodowli i pozyskiwania zwierzyny.

Naczelnym organem administracji rządowej w zakresie łowiectwa jest minister właściwy do spraw środowiska. Administrację w zakresie łowiectwa sprawują wojewodowie. Gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców. Na pewne typy działalności gospodarczej powiązanej z łowiectwem wymaga zezwolenia. Uzyskania zezwolenia wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: obrotu zwierzyną żywą, z wyłączeniem sprzedaży dokonywanej przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, obrotu tuszami zwierzyny i ich częściami, z wyłączeniem, sprzedaży usług turystycznych obejmujących polowania wykonywane przez cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, polowania za granicą. Organem właściwym do wydania, odmowy wydania i cofnięcia zezwolenia jest minister właściwy do spraw środowiska.

Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni nie mniejszy, niż trzy tysiące hektarów, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych względami racjonalnej gospodarki łowieckiej i warunkami terenowymi, mogą być tworzone, za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska, obwody łowieckie o mniejszej powierzchni. Obwody łowieckie dzielą się na obwody łowieckie leśne i polne. Obwód łowiecki leśny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią co najmniej 40% ogólnej powierzchni tego obszaru. Obwód łowiecki polny jest to obszar, w którym grunty leśne stanowią mniej niż 40% ogólnej powierzchni tego obszaru. Obwody łowieckie wydzielane są kołom łowieckim Polskiego Związku Łowieckiego.

Polski Związek Łowiecki jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które czynnie uczestniczą w ochronie i rozwoju populacji zwierząt łownych oraz działają na rzecz ochrony przyrody. Polski Związek Łowiecki posiada osobowość prawną i działa na podstawie ustawy oraz statutu uchwalonego przez Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego. Nadzór nad działalnością Polskiego Związku Łowieckiego sprawuje minister właściwy do spraw środowiska. Najwyższą władzą w Polskim Związku Łowieckim jest Krajowy Zjazd Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego. Koła łowieckie zrzeszają osoby fizyczne i są podstawowym ogniwem organizacyjnym w Polskim Związku Łowieckim w realizacji celów i zadań łowiectwa. Koła łowieckie posiadają osobowość prawną i ponoszą odpowiedzialność za swoje zobowiązania. Członkowie koła łowieckiego odpowiadają solidarnie i bez ograniczeń za zobowiązania koła. Organizacje wojewódzkie Polskiego Związku Łowieckiego koordynują i nadzorują działalność kół łowieckich oraz osób fizycznych zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim, zamieszkujących na terenie regionu, a niebędących członkami kół łowieckich.

Do zadań Polskiego Związku Łowieckiego należy: prowadzenie gospodarki łowieckiej, troska o rozwój łowiectwa i współdziałanie z administracją rządową

i samorządową, jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i parkami narodowymi oraz organizacjami społecznymi w ochronie środowiska przyrodniczego, w zachowaniu i rozwoju populacji zwierząt łownych i innych zwierząt dziko żyjących, pielęgnowanie historycznych wartości kultury materialnej i duchowej łowiectwa, ustalanie kierunków i zasad rozwoju łowiectwa oraz funkcjonowania organów zrzeszenia, czuwanie nad przestrzeganiem przez członków Polskiego Związku Łowieckiego prawa, zasad etyki, obyczajów i tradycji łowieckich, prowadzenie dyscyplinarnego sądownictwa łowieckiego, organizowanie szkolenia w zakresie prawidłowego łowiectwa i strzelectwa myśliwskiego, prowadzenie i popieranie działalności wydawniczej i wystawienniczej o tematyce łowieckiej, współpraca z pokrewnymi organizacjami zagranicznymi, wspieranie i prowadzenie prac naukowych w zakresie gospodarowania zwierzyną, prowadzenie i popieranie hodowli użytkowych psów myśliwskich, realizacja innych zadań zleconych przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Państwowa Straż Łowiecka jest umundurowaną i uzbrojoną formacją podległą wojewodzie. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich mają obowiązek zatrudnić co najmniej jednego strażnika, którego zadaniem jest ochrona zwierzyny i prowadzenie gospodarki łowieckiej. Straż łowiecką stanowią: Państwowa Straż Łowiecka, strażnicy łowieccy zatrudnieni przez dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich. Zadaniem Państwowej Straży Łowieckiej jest kontrola realizacji przepisów ustawy, a w szczególności w zakresie: ochrony zwierzyny, zwalczania kłusownictwa i wszelkiego szkodnictwa łowieckiego, zwalczania przestępstw i wykroczeń w zakresie łowiectwa, kontroli legalności skupu i obrotu zwierzyną. Państwowa Straż Łowiecka współpracuje z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.